

Uz Sākumlapu > ... > [Nauda/naudas Prasījumi](#) > [Aktīvu Aizsardzība, Kamēr Tiek Izskatīta Prasība ES](#) >
Valstīs Poland

Aktīvu aizsardzība, kamēr tiek izskatīta prasība ES valstīs

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

 Polija

1 Kādi ir dažādie pasākumu veidi?

Pasākuma veids ir atkarīgs no nodrošināmās prasības būtības. Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa (*Kodeks Postępowania Cywilnego*) 747. pantu naudas prasījumus nodrošina:

- apķīlājot kustamo mantu, darba algas, prasījumus no bankas konta vai citus prasījumus, kā arī citas īpašumtiesības;
- apgrūtinot atbildētāja nekustamo īpašumu ar obligātu hipotēku;
- aizliedzot atsavināt vai apgrūtināt nekustamo īpašumu, par kuru nav ieraksta zemesgrāmatā un hipotēku registrā vai kura zemesgrāmatas un hipotēku registra ieraksts ir pazudis vai iznīcināts;
- apgrūtinot kugi vai būvēšanas procesā esošu kugi ar jūras hipotēku;
- aizliedzot atsavināt kopīpašuma tiesības uz telpām;
- nosakot īpašuma tiesību nodošanu attiecībā uz atbildētāja uzņēmumu vai lauku saimniecību, vai uz struktūru, kas veido daļu no uzņēmuma, vai uz tās daļu, vai daļu no atbildētāja lauku saimniecības.

Ja tiek nodrošināta prasība, kas nav naudas prasījums, tiesa nosaka tādu nodrošinājumu, kādu tā uzskata par piemērotu attiecīgajā gadījumā, neizslēdzot naudas prasījumu nodrošināšanai paredzētos pasākumus (Civilprocesa kodeksa 755. pants). Konkrēti tiesa var:

- reglamentēt tiesvedības pušu vai dalībnieku tiesības un pienākumus uz šīs tiesvedības laiku;
- aizliegt atsavināt lietas vai tiesības, uz ko attiecas tiesvedība;
- apturēt izpildi vai citu tiesvedību, kuras mērķis ir īstenot spriedumu;
- lemt par aizgādību pār bērnu (nepilngadīgo) un saskarsmi ar bērnu;
- norīkot, ka zemesgrāmatas un hipotēku registrā vai citā atbilstīgā registrā tiek registrēta atbilstīga ieruna.

Izvēloties sniedzamā nodrošinājuma veidu, ir jāņem vērā tiesvedības pušu vai dalībnieku intereses, lai nodrošinātu pienācīgu juridisko aizsardzību prasītājam un neradītu pārmērīgu slogu atbildētājam.

2 Kādi ir nosacījumi rīkojuma izdošanai par šiem pasākumiem?

2.1 Procesuālā kārtība

Tiesvedību par nodrošinājuma sniegšanu uzsāk:

- pēc tiesvedības puses vai dalībnieka pieprasījuma, kas iesniegts tiesai, kura ir kompetenta izskatīt lietu pirmajā instancē; ja šo tiesu nevar noteikt, kompetentā tiesa ir tiesa, kas atrodas vietā, kurā ir jāsteno lēmums par nodrošinājumu, vai, ja šāda pamata nav vai ja lēmums par nodrošinājumu ir jāsteno dažādu tiesu jurisdikcijā – galvaspilsētas Varšavas rajona tiesa (*Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy*); nodrošinājuma lūgumu, kas iesniegts tiesvedības laikā, izskata tās instances tiesa, kurā notiek lietas izskatīšana, izņemot, ja šī tiesa ir Augstākā tiesa (*Sąd Najwyższy*); tādā gadījumā pirmās instances tiesa

izlemj, vai nodrošinājums būtu jāsniedz vai ne (Civilprocesa kodeksa 734. pants);

- *ex officio* gadījumos, kad tiesvedību var uzsākt *ex officio* (Civilprocesa kodeksa 732. pants).

Nodrošinājuma lūgumus iesniedz rakstiski. Tiem ir jāatbilst prasībām, ko piemēro procesuāliem dokumentiem, un jānorāda nodrošinājuma sniegšanas veids un — naudas prasījuma gadījumā — arī nodrošinājuma summa (kura nedrīkst pārsniegt attiecīgā prasījuma summu, ko aprēķina kopā ar procentiem, sākot no lēmuma par nodrošinājumu pieņemšanas dienas, kā arī nodrošinājuma sniegšanas izmaksām, un kura var arī ietvert tiesvedības prognozējamās izmaksas), kā arī lūgumu pamatojošie apstākļi. Ja nodrošinājuma lūgumu iesniedz pirms tiesvedības uzsākšanas, īsumā ir jāapraksta arī lietas priekšmets (Civilprocesa kodeksa 736. pants).

Nodrošinājumu var sniegt pirms tiesvedības uzsākšanas vai tās laikā. Pēc tam, kad prasītājs ir saņēmis izpildāmu spriedumu, nodrošinājumu var sniegt tikai tad, ja tas ir paredzēts tādas prasības nodrošināšanai, kuras izpildes termiņš vēl nav beidzies (Civilprocesa kodeksa 730. panta 2. punkts).

Ja nodrošinājumu sniedz pirms tiesvedības uzsākšanas, tiesa nosaka termiņu, kurā ir jāiesniedz vēstule, ar ko uzsāk tiesvedību, pretējā gadījumā nodrošinājums tiek atcelts. Šis termiņš nevar pārsniegt divas nedēļas (Civilprocesa kodeksa 733. pants).

Nodrošinājuma lūgumi ir jāizskata bez liekas kavēšanās vienas nedēļas laikā pēc dienas, kad tie ir iesniegti tiesai, ja vien īpašos noteikumos nav paredzēts citādi. Ja tiesību aktā ir noteikts, ka lūgumi ir jāizskata tiesas sēdes laikā, šai sēdei būtu jānotiek viena mēneša laikā pēc dienas, kurā lūgums tika iesniegts (Civilprocesa kodeksa 737. pants).

Nodrošinājums ir jāsniedz, pamatojoties uz tiesas spriedumu.

2.2 Galvenie noteikumi

Nodrošinājumu var pieprasīt visu civillietu ietvaros, ko izskata tiesa vai šķīrējtiesa (Civilprocesa kodeksa 730. pants).

Nodrošinājuma sniegšanas nosacījumi ir šādi: prasībai un likumīgajām interesēm saistībā ar nodrošinājuma sniegšanu ir jābūt pamatotām. Likumīgas intereses saistībā ar nodrošinājuma sniegšanu pastāv gadījumā, ja bez nodrošinājuma sniegšanas būs neiespējami vai ļoti grūti izpildīt lietā pieņemto spriedumu vai ja citādi būs neiespējami vai ļoti grūti panākt tiesvedības mērķi (Civilprocesa kodeksa 730.⁽¹⁾ pants).

Nodrošinājuma mērķis nedrīkst būt prasības apmierināšana, ja vien tiesību aktos nav noteikts citādi (Civilprocesa kodeksa 731. pants).

Tiesa var noteikt, ka, lai īstenotu lēmumu par nodrošinājumu, prasītājam ir jāveic iemaksa, ar ko nodrošinātu atbildētāja prasījumus, kuri izriet no lēmuma par nodrošinājumu īstenošanas, izņemot, ja tiesīgā puse ir Valsts kase un ja nodrošinājums ir sniegts prasībām attiecībā uz uzturlīdzekļiem, invaliditātes pensiju vai parādiem darba ņēmējam darba tiesību lietu ietvaros par daļu, kas nepārsniedz darba ņēmēja kopēju mēneša atalgojumu (Civilprocesa kodeksa 739. pants).

3 Šādu pasākumu priekšmets un būtība?

3.1 Pret kāda veida īpašumu šādus pasākumus var vērst?

Nodrošinājumu var sniegt attiecībā uz:

- kustamu mantu;
- darba algām;
- prasījumiem no bankas konta vai citiem prasījumiem, kā arī citām īpašumtiesībām;
- nekustamo īpašumu;
- kugiem vai būvēšanas procesā esošiem kugiem;
- kopīpašuma tiesībām uz telpām;
- uzņēmumu vai lauku saimniecību, vai uz struktūru, kas veido daļu no uzņēmuma, vai uz tās daļu, vai daļu no lauku saimniecības.

Nodrošinājums nevar ietvert priekšmetus, parādus vai tiesības, uz ko neattiecas izpilde. Ātrbojīgas preces var

būt nodrošinājums, ja atbildētājam nav cita īpašuma, ar kuru nodrošināt prasītāja prasības, un ja preces var ātri pārdot.

3.2 Kādas ir šādu pasākumu sekas?

Nodrošinājuma tiesvedības galvenais mērķis ir nodrošināt, lai prasītājs (parasti kreditors) būtu aizsargāts pret iespējamu negatīvu ietekmi, kuru varētu radīt kavēšanās saistībā ar lietu izskatīšanu tiesā (vai strīda izšķiršanu ārpus tiesas kārtībā), un uzlabot prasītāja stāvokli izpildes tiesvedībā, ja tiesvedības priekšmets un nodrošinājums ir izpildāma prasība. Zināmā mērā nodrošinājums var arī ļaut prasītājam saņemt pabalstu naudā.

Turklāt nodrošinājums var būt reakcija uz tādām atbildētāja darbībām, kas kaitē prasītāja pamatotām interesēm.

Nodrošinājuma ietekme uz atbildētāju atšķiras atkarībā no nodrošinājuma sniegšanas veida un var būt šāda:

- ja tiek apķīlāta kustamā manta, tās pārvaldība pēc apķīlāšanas neietekmē tiesvedības turpmāko gaitu, un izpildes tiesvedību attiecībā uz apķīlāto kustamo mantu var vērst arī pret pircēju;
- ja kā nodrošinājums tiek arestēts uzņēmuma vai lauku saimniecības īpašnieka bankas konts, atbildētājs var izmantot tikai tiesas noteiktās summas aktuālo darba algu samaksai kopā ar algu nodokļiem un citām tiesību aktos noteiktām summām, kā arī pieskaitāmām izmaksām;
- ierobežoti var izmantot citus apķīlātos parādus un īpašumtiesības (tiesa nosaka to izmantošanas veidu);
- tiesu izpildītājs pārdod visus apķīlātos priekšmetus kopā ar tiesībām uz finanšu instrumentiem, kas registrēti vērtspapīru kontā vai citā kontā saskaņā ar noteikumiem par finanšu instrumentu tirdzniecību, un saņemto summu nogulda tiesas noguldījumu kontā;
- nosaka aizliegumu atsavināt vai apgrūtināt nekustamo īpašumu un kopīpašuma tiesības uz telpām;
- kugi vai būvēšanas procesā esošu kugi apgrūtina ar jūras hipotēku;
- atbildētājam atņem pārvaldības tiesības un nosaka īpašuma tiesību nodošanu, un ienākumi no īpašuma tiesību nodošanas kalpo par nodrošinājumu;
- ar uzturlīdzekļiem saistītās lietās atbildētājam ir prasītājam jāmaksā konkrēta vienreizēja summa vai jāveic periodiski maksājumi.

3.3 Cik ilgi šādi pasākumi ir spēkā?

Atbildētājs var jebkurā brīdī lūgt atcelt vai grozīt juridiski saistošu lēmumu sniegt nodrošinājumu, ja vairs nepastāv vai mainās nodrošinājuma pamatojums (Civilprocesa kodeksa 742. pants, 754.⁽¹⁾ panta 3. punkts un 757. pants).

Nodrošinājumu anulē, ja:

- atbildētājs iemaksā prasītāja nodrošinājuma lūgumā pieprasīto nodrošinājuma summu Finanšu ministrijas depozīta kontā;
- prasība vai lūgums tiek atgriezts atpakaļ vai noraidīts ar galīgu spriedumu;
- prasība vai lūgums tiek slēgts vai tiesvedība pārtraukta;
- prasītājs neiesniedz visu prasību tiesvedības ietvaros vai iesniedz citas prasības, kas nav pirms tiesvedības uzsākšanas nodrošinātā prasība;
- spriedums, kas atļauj nodrošinātu prasību, kļūst galīgs (nodrošinājumu anulē pēc tam, kad pagājis viens mēnesis pēc dienas, kad spriedums kļuva galīgs);
- prasītājs nelūdz turpmākus izpildes pasākumus divu nedēļu laikā pēc sprieduma pieņemšanas, ļaujot prasībai kļūt galīgai gadījumos, kad nodrošinājums ir sniegts, apķīlājot kustamo mantu, darba algas, prasījumus no bankas konta vai citus prasījumus, kā arī citas īpašumtiesības vai nosakot īpašuma tiesību nodošanu attiecībā uz atbildētāja uzņēmumu vai lauku saimniecību, vai uz struktūru, kas veido daļu no uzņēmuma, vai uz tās daļu, vai daļu no atbildētāja lauku saimniecības.

Nodrošinājumu anulē arī šādos gadījumos (Civilprocesa kodeksa 754.⁽¹⁾ pants):

- divus mēnešus pēc tam, kad kļuvis galīgs spriedums, ar ko apmierina nodrošinātu prasību, vai kļūst galīgs lēmums, ar kuru noraida pārsūdzību vai citu tiesiskās aizsardzības līdzekli, ko atbildētājs iesniedzis pret spriedumu, ar kuru apmierina nodrošināto prasību;
- ja viena mēneša laikā pēc tam, kad kļuvis galīgs spriedums, ar ko apmierina nodrošinātu prasību, prasītājs nepieprasa papildu izpildes pasākumus, vai kļūst galīgs lēmums, ar kuru noraida pārsūdzību vai citu tiesiskās aizsardzības līdzekli, ko atbildētājs iesniedzis pret spriedumu, ar kuru atļauj nodrošināto prasību

- gadījumos, kad nodrošinājums *inter alia* ietver kustamas mantas apķīlāšanu.

4 Vai pasākumu var pārsūdzēt?

Gan prasītājs, gan atbildētājs var iesniegt sūdzību par pirmās instances tiesas lēmumu par nodrošinājumu (Civilprocesa kodeksa 741. pants).

■ Lapa atjaunināta: 28/12/2024

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.